

Brannvesenet og kulturhistoriske verdier

Samarbeid
Kompetanseheving
Verdibergingsplan

Susanna Björklöf, Oslo brann- og redningsetat
Anne Bjørke, Bergen brannvesen

Foto: Oslo

Kulturhistoriske verdier

Foto: Fra bredalsholmen.no Bredalsholmen tørrdokke fra 1876, Kristiansand

Foto: Axel Lindahl, Nasjonalbiblioteket. Vei i Bratland, Suldals kommune, 1880.

Foto: Ove Holst Kulturhistorisk museum, UiO. Spenne fra vikingtid, Østfold.

Foto: Dino Makridis, Sverresborg Trøndelag Folkemuseum. Seilmakerhanske.

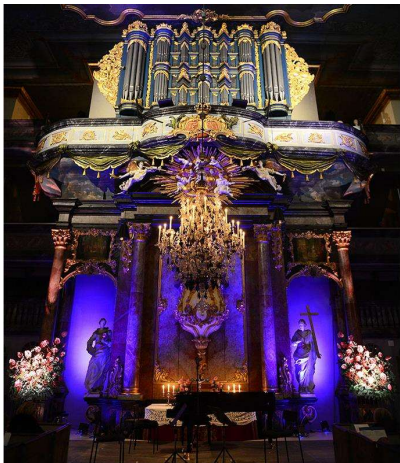

Foto: Vidar Skaar Borgersen. Glogerorgelet i Kongsbergs kirke, 1760-tallet.

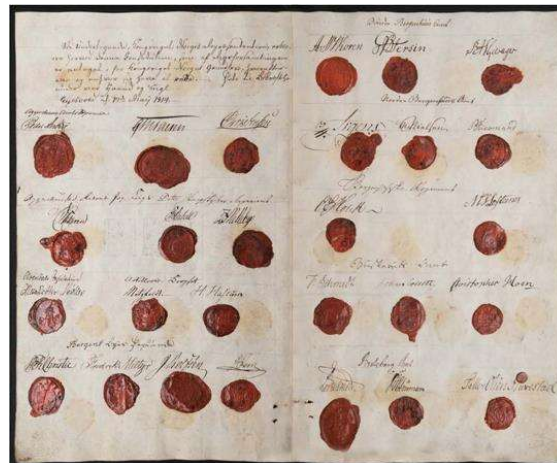

Foto: Fra stortinget.no. Fra dokumentet Grunnloven, 1814

Foto: Lars Møhlum. Regjeringskvartalet i Oslo.

Foto: Frode Larsen, Nasjonalmuseet. Gjenstander fra 1950-tallet, design Grete Prytz-Kittelsen.

Kulturhistoriske verdier i lovverket

Brann- og eksplosjonsvernloven

§ 1. Formål

Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser.

Forskrift om brannforebygging

§ 1. Formål

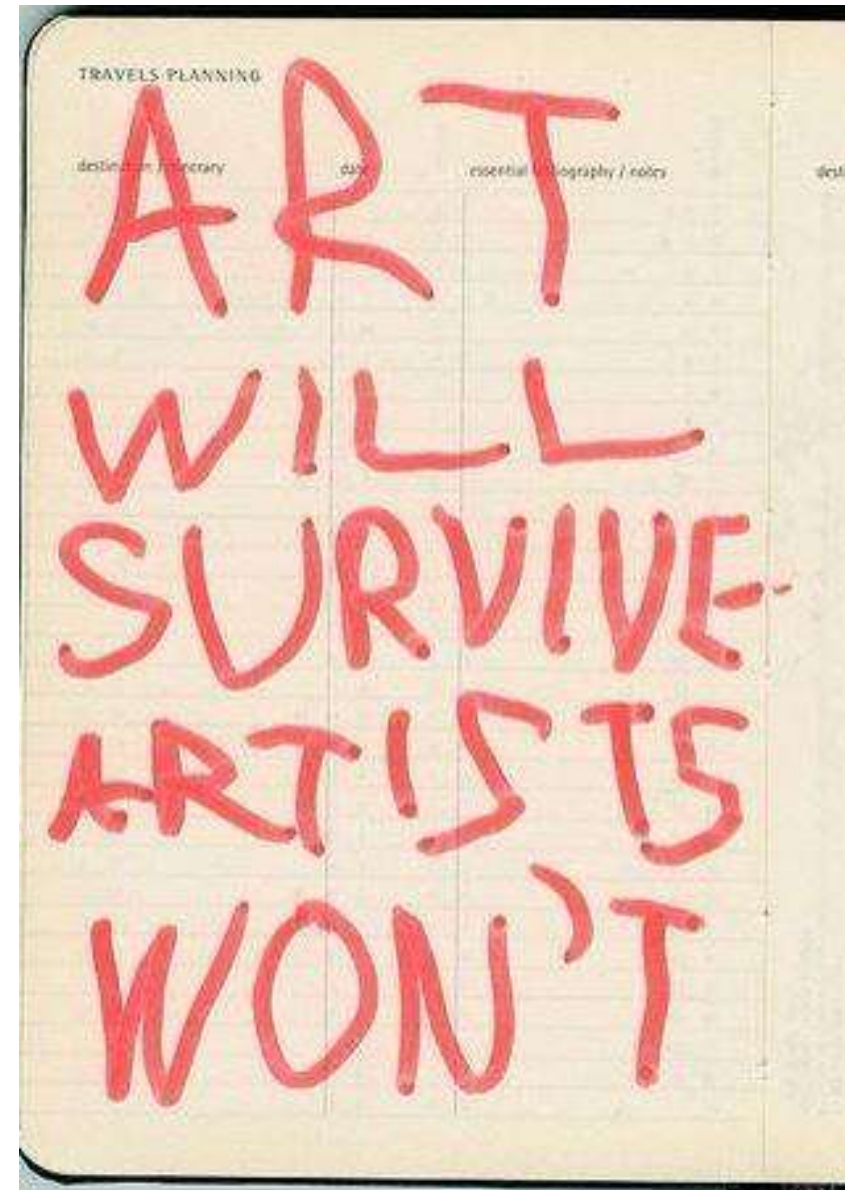
Forskriften skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier.

Bilde: Armand Rassenfosse

Presisering i veiledningen

- Materielle verdier omfatter også verdier som ikke kan erstattes, som for eksempel kulturminner.
- Særskilte brannobjekter deles som tidligere inn i følgende kategorier:
  - a) bygninger og områder hvor brann kan medføre **tap av mange liv**
  - b) bygninger, anlegg, opplag, tunneler og lignende som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor brann, eller hvor brann kan medføre **store samfunnsmessige konsekvenser**
  - c) **viktige kulturhistoriske bygninger og anlegg**

Verktøykassen

§ 18 Risikobasert tilsyn

Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:

- a) risikoen for tap av liv og helse
- b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier**
- c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
- d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
- e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.**

Bilde: Lars Östling

§ 19 Andre tiltak mot brann

Kommunen skal motivere og samarbeide med aktuelle aktører for at de skal bidra til å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av brann.

Kommunen skal fremme brannsikkerhet gjennom kommunale og regionale planleggings- og beslutningsprosesser.

Kommunen skal bidra til å innhente og formidle kunnskap om:

- a) hvordan branner starter og sprer seg
- b) kjennetegn ved personer som omkommer eller blir skadet i branner
- c) kjennetegn ved byggverk og bygningsmiljø som blir involvert i branner
- d) hvilke forebyggende og beredskapsmessige tiltak som påvirker forløpet og utfallet av branner**

Bakgrunn for arbeidet

- Flere alvorlige hendelser siste 10 årene
- FORK – Nasjonalt forum for kriseberedskap og restverdiredning, etablert 2014
- Risikokartlegging av museer
- Befaringer i objekter med kulturhistoriske verdier
- OBRE og BB opplevde behov for bedre hjelpemiddel og økt kompetanse
  - Hva skal vi berge?
  - Hvordan skal vi berge?

Foto: KODE

Foto: Bergens Tidende

Foto: Nord-Trøndelag Motorhistorisk Forening

Foto: Erik Børseth

Foto: Vidar Heitkøter/GD

Brann i Dombås kyrkje

Foto: AP

Samarbeid

- Internt i eget brannvesen
- Mellom brannvesen
- Mellom brannvesen og Finans Norge Forsikring (FNF)
- Mellom brannvesen og kulturinstitusjoner
  - Beredskapssamarbeid med museum, arkiv og andre
  - Kirkelig arbeidsgiverorganisasjon
  - Tverrinstitusjonelt forum
  - Internasjonale kontaktpunkt

Foto: Oslo brann- og redningsetat

Regionale beredskapsgrupper

- Gjensidig avtale mellom institusjoner om hjelp i en akutt fase etter en alvorlig hendelse
  - Kompetanseheving
  - Hordaland og Oslo/Akershus
  - Andre?
- Deltagere er for eksempel:
    - Museer
    - Kirker
    - Arkiv
    - Andre institusjoner som forvalter store kulturhistoriske verdier

KKOA

KKOA er en forkortelse for Kriseressurssamarbeid for kulturinstitusjoner i Oslo og Akershus. KKOA er etablert av og for institusjoner som forvalter materielle kulturverdier og Oslo Brann- og redningsetat (OBRE).

Organisering

KKOA driftes av en arbeidsgruppe med representanter fra medlemsinstitusjonene.

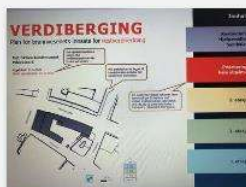
[Les mer her](#)

Samarbeidsavtale og medlemmer

Medlemskap i KKOA baseres på en gjensidig samarbeidsavtale om at deltakende institusjoner har en intensjon om å yte og ta imot bistand fra hverandre ved ulykker og andre uønskete hendelser.

[Les mer her](#)

Ressursliste, rutiner, maler og skjemaer

KKOA arbeider med tilrettelegging for beredskapsplanlegging og håndtering av akutte hendelser.

[Les mer her](#)

Arrangementer

I løpet av et år har KKOA ulike arrangementer for både medlemmer og ikke-medlemmer.

[Les mer her](#)

Dokumenter fra avholdte arrangementer

Her finner du informasjon og dokumenter fra avholdte arrangementer.

[Les mer her](#)

Beredskapsgruppe Vestland

- Startet etter flere alvorlige hendelser
- Koordineres av Bevaringstenestene – felles tjenester for museene i Vestland fylke
- Signert kontrakt om gjensidig beredskap
- Mål om årlig seminar
- Alle institusjonene har kjøpt beredskapskasser
- Mål at alle institusjonene skal lage Verdibergingsplan
- Adresselister
  - Oppdateres årlig
  - Kontakt kan koordineres via vaktrom

Foto: Bevaringstenestene, MUHO

Undervisning i RVR Kulturhistoriske verdier

BRANNVESENET

Foto: Bergen brannvesen

Undervisning i RVR - kulturhistoriske verdier

- Utviklingen av undervisningsopplegget har vært et samarbeid mellom Bergen brannvesen og Brann- og redningsetaten i Oslo
- Undervisningsopplegget kan benyttes av alle brannvesen i Norge

Inndeling i moduler

Modul 1

Introduksjon til kulturhistoriske verdier og RVR

Modul 2

Verdibergingsplan

Modul 3

Berging av kulturhistoriske verdier
Håndtering av ulike materialer

Modul 4

Organisering av skadested
Tiltakskort

Modul 5

Befaringer
Øvelser

Ideell gjennomføring er en kombinasjon av teori og praksis

BRANNVESENET

Modul 1

RVR kulturhistorisk

Kort om RVR-tjenesten
Kulturhistoriske og uerstattelige verdier

Foto: Kulturhistorisk museum, UiO/ Eirik Irgens Johnsen

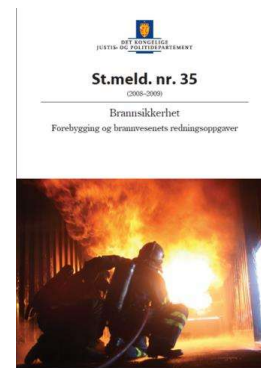

Brann er ansett som en av de største truslene mot vår materielle kulturarv

Stortingsmelding nr. 35 (2008-2009)

5 nasjonale mål for brannvernarbeidet

- Færre omkomne i brann
- **Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier**
- Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner
- Styrket beredskap og håndteringsevne
- Mindre tap av materielle verdier

Aktuelt aspekt

- Ødeleggelse av kulturarv blir ofte et tidlig mål i krig
- Folk sin identitet er gjerne sterkt knyttet til historien
- Kulturarv bevart etter konflikt blir enda viktigere, og hjelper å gjenbygge identitet

Foto: Et monument i havnebyen Odesa i Ukraina er beskyttet med sandsekker Nina Liashonok, Reuters

Kulturarv

Materiell kultur

- Materiell kultur eller kulturminner, er alle spor etter menneskers liv og virke i vårt fysiske miljø som
  - gjenstander
  - bygninger
  - struktur
  - landskap

Foto: Spenner fra Vikingtiden Universitetsmuseet i Bergen

Kulturarv

Materiell kultur

- Materiell kultur eller kulturminner, er alle spor etter menneskers liv og virke i vårt fysiske miljø som
  - gjenstander
  - bygninger
  - struktur
  - landskap

Foto: Norges bank, Lillehammer Wikimedia Commons

Kulturarv

Materiell kultur

- Materiell kultur eller kulturminner, er alle spor etter menneskers liv og virke i vårt fysiske miljø som
  - gjenstander
  - bygninger
  - struktur
  - landskap

Foto: Gravhaug på Hundorp Gudbrandsdølen Daghningen

Kulturarv

Immateriell kultur

- Eksempler på immateriell kultur er:
  - språk og dialekter
  - utøvende kunst
  - sosiale skikker
  - tradisjonelle håndverksferdigheter
  - ritualer
  - kunnskap og ferdigheter knyttet til naturen

Hvilke verdier skal prioriteres?

Økonomiske verdier

Foto: Luther Memorial Church

Uerstattelige verdier

Foto: Rune Aakvik / Oslo Museum

Oslo

Hvilke objekter jobber vi med?

- Fredede bygninger
- Samlinger som museer, bibliotek og arkiv
- Kirker
- Verneverdige tette trehusområder

Oslo

Foto Vigelandmuseet

BRANNVESENET

Modul 3 RVR kulturhistorisk

Berging av kulturhistoriske verdier
Håndtering av ulike materialer

Foto: Reuters

Strategiske vurderinger

- Er det behov for ekstern kompetanse?
- Finnes det en verdibergingsplan?
- Bør gjenstander evakueres eller sikres på stedet?
- Hvor skal gjenstander oppbevares etter eventuell evakuering? Sikkert nok?
- Er det fri passasje og nok folk?
- Kan vi unngå smitte fra skitten til ren sone?
- Hvordan dokumentere flytting av gjenstander?
- Hvordan sikre best mulig overlevering av skadestedet?

Foto: Bergen brannvesen

Generelle tips og råd

ved berging av kulturhistoriske verdier

- Hell av/ut vann som har samlet seg på overflater og i hulrom
- Skill våte og tørre gjenstander i ulike soner
- Hev opp fra gulv – bruk klosser
- Sørg for lufting for gjenstander med lokk
  - Viktig at fukt får fordampe
  - Løst lokk kan løftes av og legges ved siden av
  - Legg noe mellom om lokket er hengslet

Foto: Bergen brannvesen

Hvordan bære?

- Bær i strukturelt stabile deler
- Unngå håndtak og andre deler som lett kan løsne om de er skadet

Tekstil og skinn/lær

- Våte og brannskadete gjenstander bør ikke brettes
- Bær så flatt som mulig
- Helst langsom tørking på absorberende underlag
- Unngå å blande farger – fare for smitte
- Plast mellom om gjenstander må stables
- Dersom det tar tid før ekspert er på plass:
  - Våte gjenstander bør fryses innen 2 døgn
  - Tredimensjonale gjenstander bør polstres i rett form og legges flatt uten press

Foto: Bevaringstenestene, MuHo

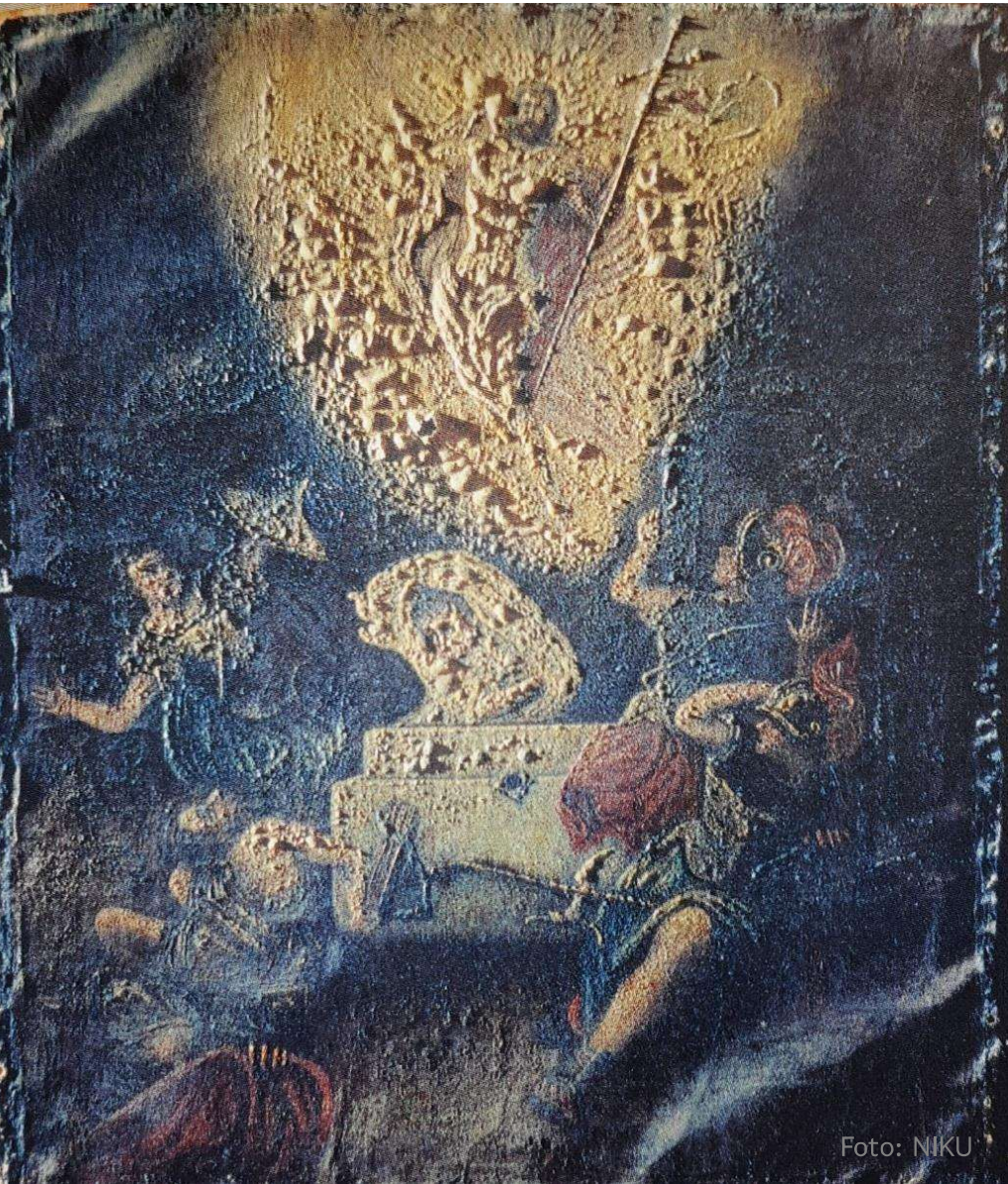

Foto: NIKU

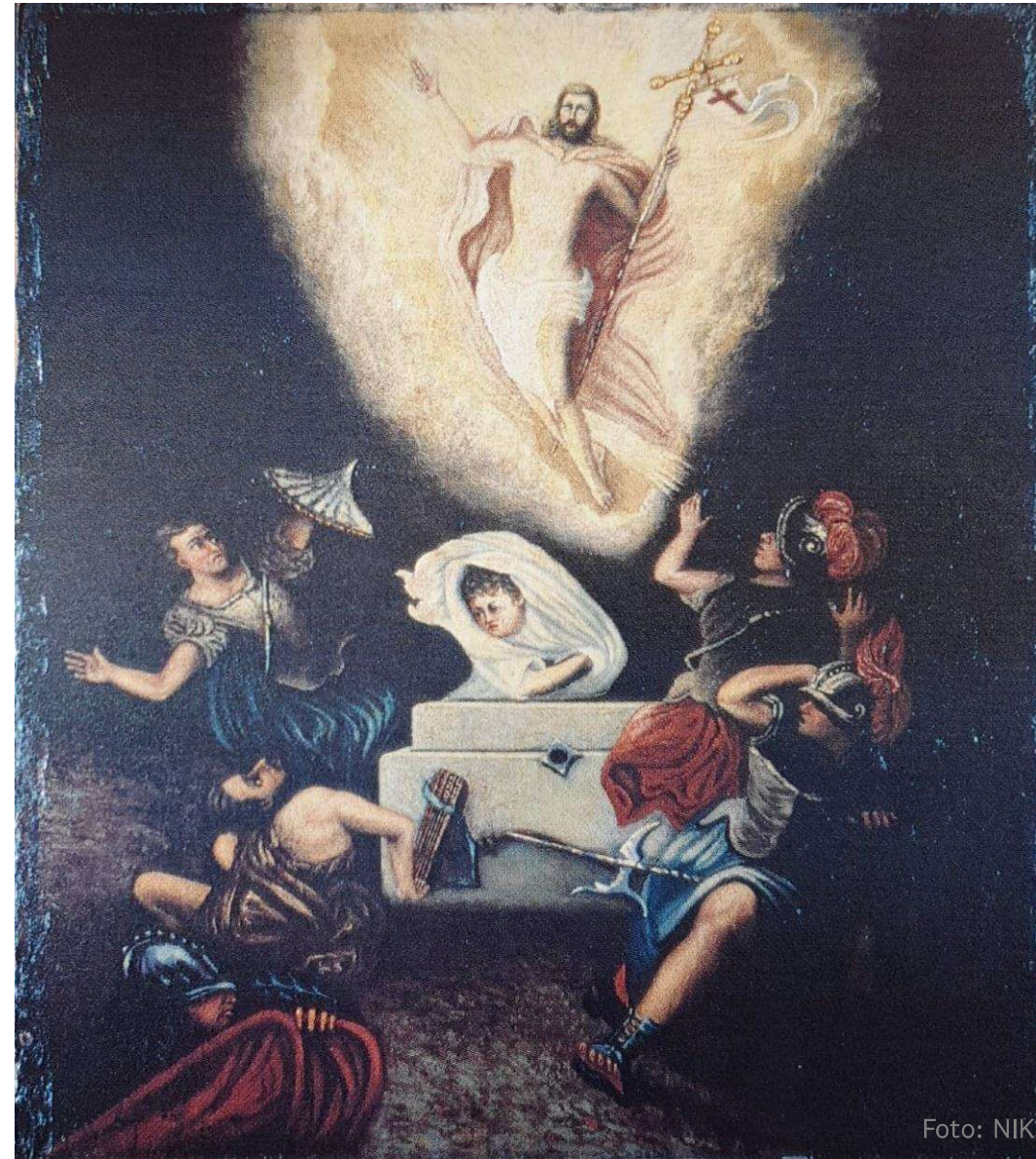

Foto: NIKU

BRANNVESENET

Modul 4 RVR kulturhistorisk

Organisering av skadested
Tiltakskort

Foto: Oslo brann- og redningsetat

- Identifiser at dette er et kulturhistorisk objekt
  - Bygget i seg selv
  - Uerstattelige verdier
- Bruk «tiltakskort – kulturhistoriske bygg og innhold» om tilgjengelig
- Vurdere størrelse og omfang
  - Er det stort objekt som inneholder mye verdifullt må det flere ressurser til
  - Små bygg kan også inneholde mye verdier som trenger mange ressurser – f.eks. arkiv
  - Trykker man på den store knappen må man også ha ressurser til å ta i mot ressursene.
- Gamle bygg kan ha vært ombygget og ha komplekse konstruksjoner med mye hulrom. Viktig å lese bygget og finne info om bygget.

- 30 desember 2015
- Nedre Foss gård
- Laget begrensninglinjer
- Ta høyde for ukjente hulrom i gamle og ombygde bygg

Foto: Audun Braastad / NTB scanpix

Tiltakskort

- Det utvikles tiltakskort for hendelser med kulturhistoriske verdier
- Tiltakskortet er bygget etter 7-trinnsmodellen
- Det er planlagt en tredeling av tiltakskortene

Tiltakskort - Kulturhistorisk objekt - Sektorleder RVR

Les ulykken og gjør en risikovurdering

Bedøm

- Kompleksitet
- Berørte arealer
- Skadeomfang og skadepotensiale
- Løse og/eller bygningsfaste verdier
- Prioritet på verdier
- Mengde av verdier
- Type materialer
- Tidshorisont med tanke på RVR

HMS

- Hindringer i evakueringsrute
- Tunge gjenstander
- Vanskelig tilgjengelighet
- Risiko for nedfall
- Giftige og farlige stoffer på gjenstandene
- Giftige og farlige stoffer i lokalene

Finn mulige tiltak

Prioritering: Hvilke gjenstander og deler av bygget bør prioriteres?

1. verdibergingsplan 2. kjentperson 3. egne vurderinger, nettsøk om objektet

Ressurser: Tilgjengelige mannskap og utstyr

Tilgjengelige kjentpersoner for bygg, samling og virksomhet; fagekspertise som konservator og antikvar; utstyr som container, fryser, lagerrom etc.

Rammer:

Tid på døgnet, årstid og vær, med tanke på konsekvenser for gjenstandene.

Tid for å få ressurser på plass.

Beslutt MMI og taktisk plan

MMI: Berge mest mulig verdier, med minimum av håndteringsskader og potensiale for følgeskader.

Organiser skadested

Prioriter fortløpende ut ifra forutsetninger, verdibergingsplan, kjentperson og egne vurderinger

Ressurser: Dediker person til å kalle inn, ta imot og organisere interne og eksterne ressurser

Unngå smitte av røyk, sot, vann og fukt til rene soner og gjenstander

Dokumenter: Fotografer eller filme skadested og gjenstander før og etter sikring og berging

Berge på stedet

Led bort vann

Dekk til

Støtt opp

Hev opp fra gulv

Fjern overflødig vann

Berge til sikker sone

Etabler oppsamlingssted for bergede gjenstander

Sørg for fri evakueringsrute

- Organiser oppsamlingssted:
- nok arealer
  - tørr og våt sone
  - ren og skitten sone
  - registrering
  - førstehjelp for gjenstander
  - pakking

Berge ut

Etabler oppsamlingssted for bergede gjenstander

Sørg for fri evakueringsrute

- Organiser oppsamlingssted:
- nok arealer
  - tørr og våt sone
  - ren og skitten sone
  - registrering
  - førstehjelp for gjenstander
  - pakking
  - vakthold

BRANNVESENET

Modul 5 RVR kulturhistorisk

Befaringer
Øvelser

Foto: Oslo brann- og redningsetat

Befaring i kulturhistorisk objekt

- Invitasjon til befaring
- Sjekkliste for befaring
- Notat etter befaring

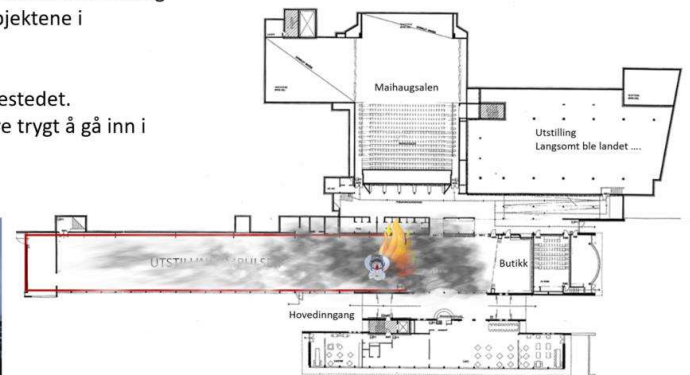

Foto: Oslo brann- og redningsetat

Øvelser

- Ulike former for diskusjonsøvelser enten på stasjonen eller ute ved objektet

- Det er vinter, snø og gradestokken viser +1. Det er lørdag og klokken er 23.30. Det er utløst en automatisk brannalarm i hovedbygningen på Maihaugen.
- På vei til stedet får dere bekreftet røykutvikling fra tak rett ved hovedinngangen (brann i takkonstruksjon).
- Automatisk slokkeanlegg er utløst i området rundt brannen og store vannmengder spyles utover flere av objektene i utstillingen.
- Det er stor røykutvikling i utstillingslokalet.
- Dere får ansvaret for RVR-innsatsen på skadestedet. Innsatsleder brann bedømmer at det vil være trygt å gå inn i bygget ytterligere minst en time.

Øvelser

- Praktiske øvelser på stasjonen / øvingsområde

Øvelser

- Praktiske øvelser på stasjonen / øvingsområde

Øvelser

- Praktiske øvelser på stasjonen / øvingsområde

Foto: Oslo brann- og redningsetat

BRANNVESENET

Modul 2 RVR kulturhistorisk

Verdibergingsplan

Foto: Oslo brann- og redningsetat

Hva inneholder en verdibergingsplan?

- Nødvendige og relevante opplysninger for brannvesenets ulike nivåer i en innsats
- Informasjon om kontaktpersoner og hjelpemiddel
- Prioriteringer for hva som skal berges ved uønskede hendelser
- Både overordnede og detaljerte lister, samt plantegninger der verdiene er markert
- Bergingskort med instruksjoner til røykdykkere for berging av enkelte gjenstander eller soner

A word cloud on a red background containing the following terms: hvordan, kontaktperson, oppsamlingsplass, kulturhistorisk, uerstattelig, oversikt, hva, verktøy, bergingskort, informasjon, lister, hvor, plantegning, prioritering, and verdiberging.

Hvem bør lage en verdibergingsplan?

Eiere og forvaltere av store kulturhistoriske verdier

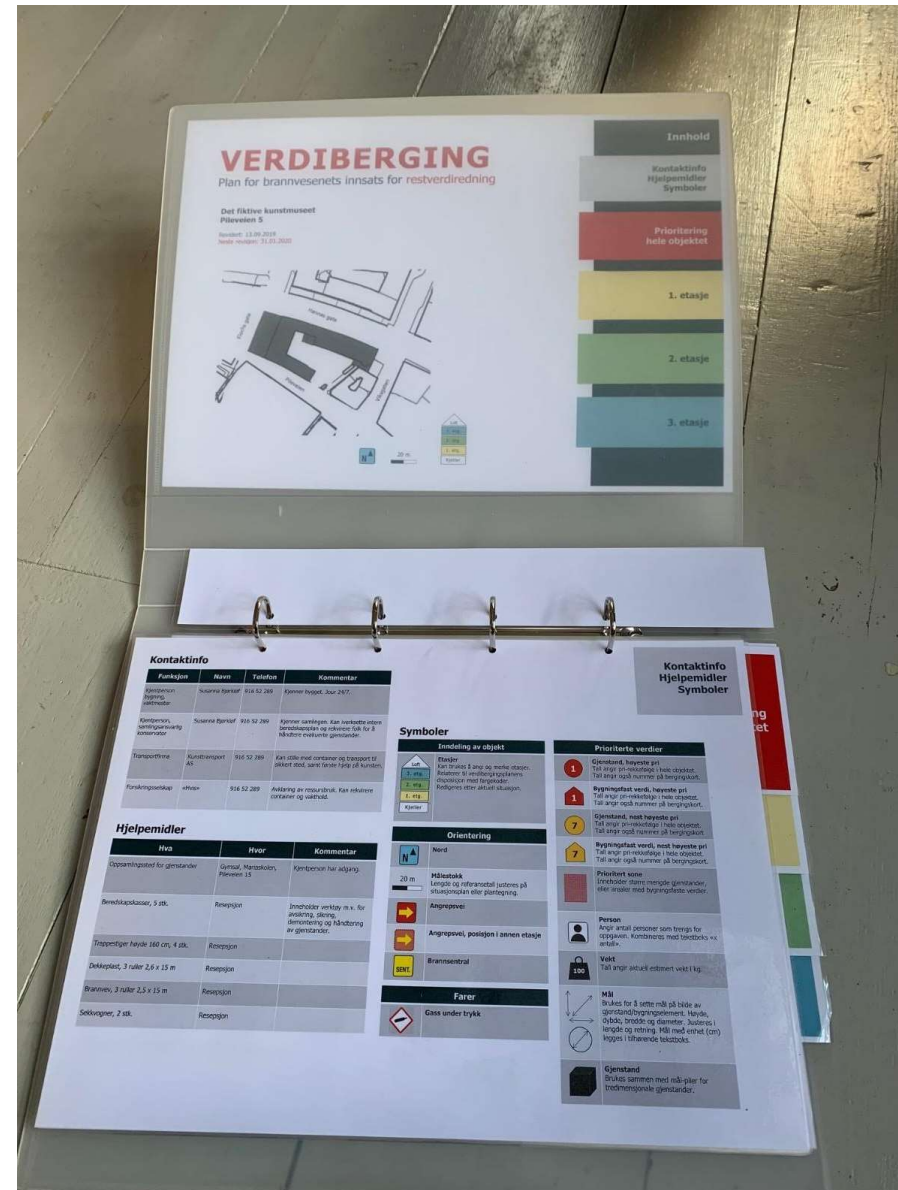
- Museer
- Kirker
- Arkiver
- Biblioteker
- Andre som forvalter kulturhistoriske bygg eller huser viktige samlinger

Foto: Susanna Björklöf, OBRE

Hvordan ser en verdibergingsplan ut?

- Verdibergingsplanen printes enkeltsidig i liggende A3-format
- Sidene lamineres og settes inn i en perm
- Seksjonene i permen deles opp med fliker
- Sidene kan plukkes ut og fordeles til de ulike nivåene under innsats
- Det er også mulig å lage en navigerbar digital utgave i pdf

Hvor oppbevares en verdibergingsplan?

- På sikkert sted i objektet
- I tillegg eventuelt hos kontaktperson, vaktentral eller tilsvarende
- I enkelte brannvesen kan det være mulig å lagre en pdf i 110-sentralen, slik at den kan åpnes av mannskapet i brannbilene
- 110 kan knytte opplysninger om verdibergingsplan til bygningen

Foto: Jan Olav Røang

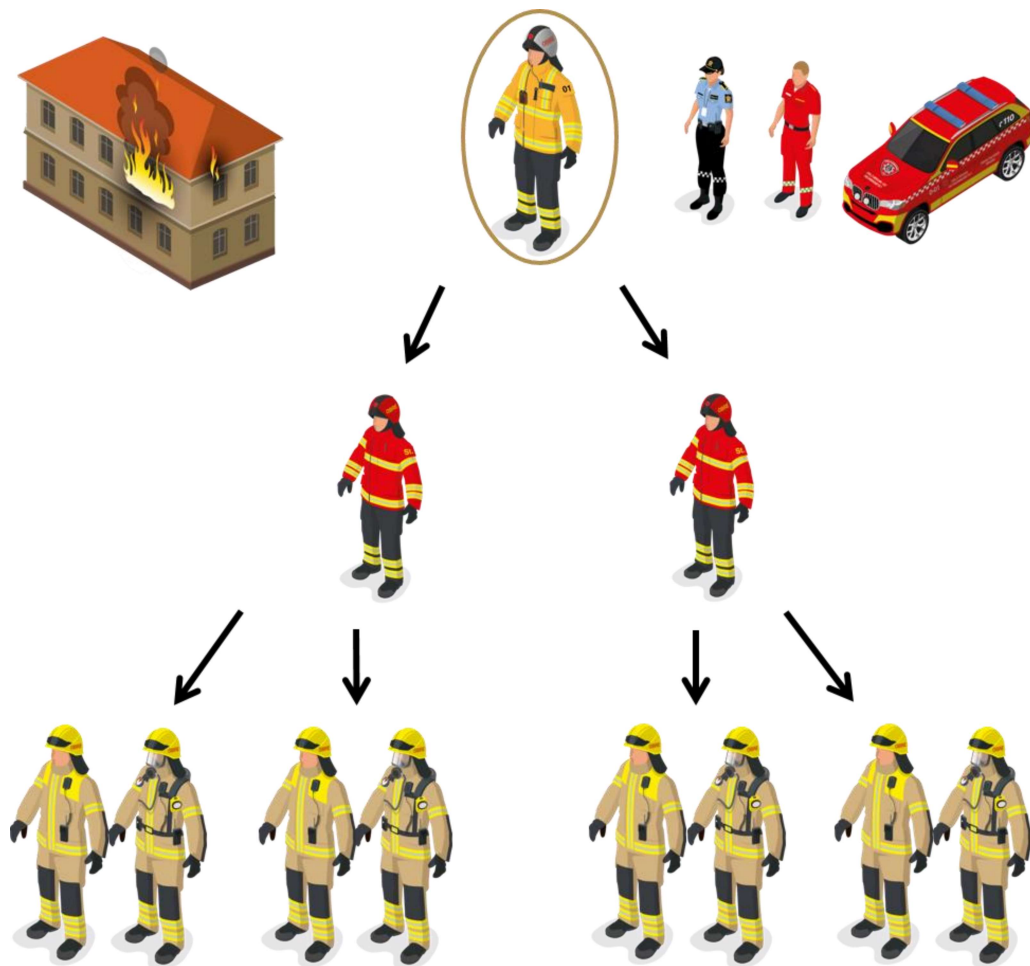
Hva er viktig for brannvesenet?

- Inndeling og hierarki ut i fra brannvesenets organisering ved innsats
- Relevant informasjon
- Lik oppbygging
- Lik grafikk og symbolbruk
- Planen bør lages i samråd med lokalt brannvesen
- Planen må være oppdatert og tilgjengelig for brannvesenet

Foto: Oslo brann- og redningsetat

Verdibergingsplanens inndeling i relasjon til organisering av innsats

Nivå

Innsatsleder

Del av planverk

Objektsoversikt og prioritering for hele objektet

Innhold

Viktig kontaktinformasjon

Viktige hjelpemidler og verktøy

Plantegninger over alle etasjer/soner/seksjoner med plassering av verdier

Prioriteringsliste over alle prioriterte verdier i objektet

Nivå

Sektoransvarlige/utrykningsledere

Del av planverk

Etasje-/seksjonsoversikter

Innhold

Ganske detaljert informasjon

Plantegning over den enkelte etasje, seksjon eller tilsvarende, med plassering av verdier

Prioriteringsliste over verdier i aktuell etasje eller seksjon

Nivå

Røykdykkere

Del av planverk

Bergingskort for gjenstander, sone eller bygningsfast verdi

Innhold

Detaljert informasjon

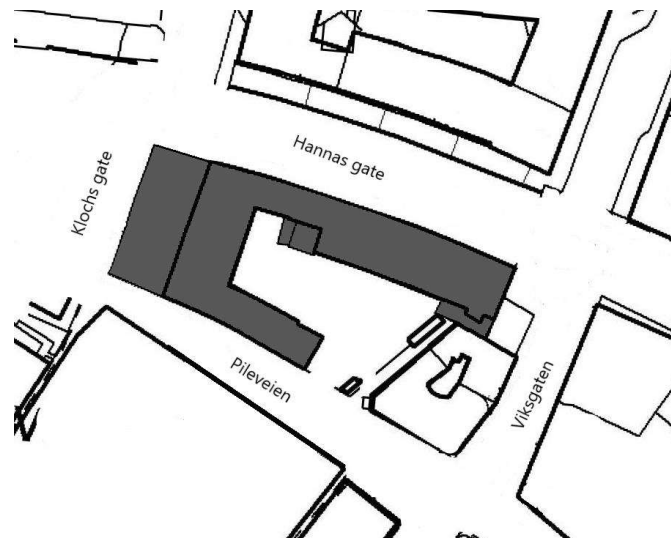
Bilder, tekst og plantegning med beskrivelse, plassering og utfyllende instruks for håndtering av den enkelte gjenstand eller det enkelte rom e.l.

VERDIBERGING

Plan for brannvesenets innsats for restverdiredning

**Det fiktive kunstmuseet
Pileveien 5**

Oppdatert: 11.5.2021
Neste oppdatering: 24.2.2022

innsatsleder

Innhold

Kontaktinfo
Symboler
Hjelpemidler

Prioritering hele objektet

1. etasje

2. etasje

3. etasje

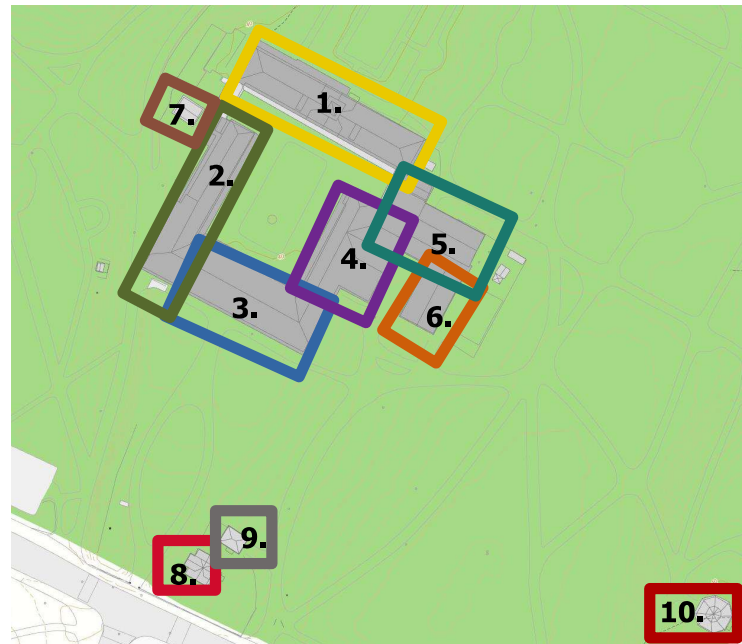
VERDIBERGING

Plan for brannvesenets innsats for restverdiredning

Det fiktive kunstmuseet
Pileveien 5

Oppdatert: 11.05.2021

Neste oppdatering: 11.04.2022

Innhold

Kontaktinfo
Symboler
Hjelpemidler

Prioritering hele objektet

1. Nordfløy

2. Vestfløy

3. Sørfløy

4. Østfløy

5. Kontorfløy

6. Magasin

7. Drengestue

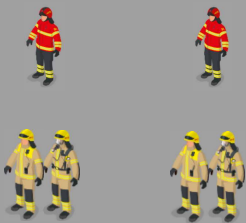
8. Portstue

9. Stall

10. Paviljong

innsatsleder

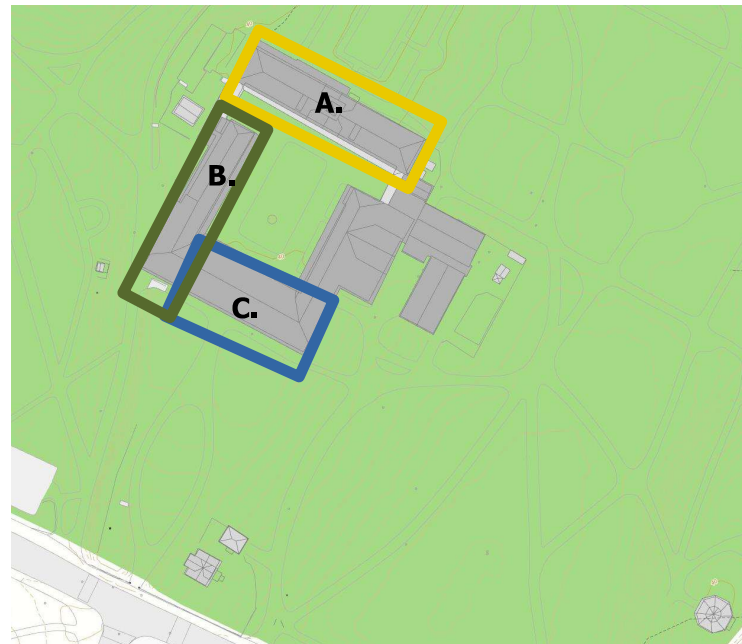
VERDIBERGING

Plan for brannvesenets innsats for restverdiredning

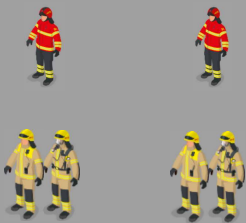
Det fiktive kunstmuseet
Pileveien 5

Oppdatert: 11.05.2021

Neste oppdatering: 11.04.2022

innsatsleder

Innhold

Kontaktinfo
Symboler
Hjelpemidler

Prioritering hele objektet

A. Nordfløy

1. etasje

2. etasje

B. Vestfløy

1. etasje

2. etasje

C. Sørfløy

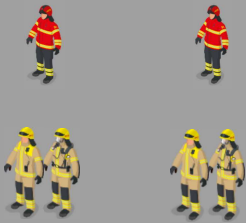
1. etasje

2. etasje

Kontaktinfo Hjelpemidler Symboler

innsatsleder

Kontaktinfo

Funksjon	Navn	Telefon	Kommentar
Kjentperson bygning, vaktmester	Susanna Björklöf	916 52 289	Kjenner bygget. Jour 24/7.
Kjentperson, samlingsansvarlig konservator	Susanna Björklöf	916 52 289	Kjenner samlingen. Kan iverksette intern beredskapsplan og rekvirere folk for å håndtere evakuerte gjenstander.
Kjentperson, daglig leder	Susanna Björklöf	916 52 289	
Transportfirma	Kunststransport AS	916 52 289	Kan stille med container og transport til sikkert sted, samt første hjelp på kunsten.
Forsikringselskap	Hvis	916 52 289	Avklaring av ressursbruk. Kan rekvirere container og vakthold.
Vektorselskap	Sikker	916 52 289	Kjenner bygget. Jour 24/7.

Hjelpemidler

Hva	Hvor	Kommentar
Oppsamlingssted/mottaksplass for bergede gjenstander	Gymsal, Mariaskolen, Pileveien 15	Kjentperson har adgang.
Beredskapskasser, 5 stk.	Resepsjon 1. etg.	Inneholder verktøy m.v. for avsikring, sikring, demontering og håndtering av gjenstander.
Trappestiger høyde 160 cm, 4 stk.	Resepsjon 1. etg.	
Dekkeplast, 3 ruller 2,6 x 15 m	Resepsjon 1. etg.	
Brannvev, 3 ruller 2,5 x 15 m	Resepsjon 1. etg.	
Sekkvogner, 2 stk.	Resepsjon 1. etg.	

Symboler

Inndeling av objekt	
	Etasjer Relaterer til verdibergingsplanens disposisjon med fargekoder. Redigeres etter aktuell situasjon.
	Bygninger og seksjoner Relaterer til verdibergingsplanens disposisjon med fargekoder. Redigeres etter aktuell situasjon.

Orientering	
	Nord
	Målestokk Lengde og referansetall justeres på kart eller plantegning.
	Angrepsvei
	Angrepsvei, posisjon i annen etasje
	Brannsentral
	Nøkkelboks
	Utgang, alternativ bergingsvei
	Kameraposisjon/bilderetning

Hjelpemidler	
	Stige, høyde angitt i meter
	Beredskapskasse, verktøy og materialer til bruk ved berging

Prioriterte verdier	
	Gjenstand, høyeste pri Tall angir pri og nummer på bergingskort.
	Bygningsfast verdi, høyeste pri Tall angir pri og nummer på bergingskort.
	Gjenstand, nest høyeste pri Tall angir pri og nummer på bergingskort.
	Bygningsfast verdi, nest høyeste pri Tall angir pri og nummer på bergingskort.
	Prioritert sone Inneholder større mengde gjenstander, eller arealer med bygningsfaste verdier.
	Person Angir antall personer som trengs for oppgaven. Kombineres med tekstboks «x antall».
	Vekt Tall angir aktuell estimert vekt i kg.
	Mål Høyde, dybde, bredde og diameter. Justeres i lengde og retning. Mål med enhet (cm) legges i tilhørende tekstboks.
	Gjenstand Brukes sammen med mål-piler for tredimensjonale gjenstander.

Farer	
	Brannfarlig vare
	Gass under trykk
	Eksplisiv vare
	Helsefare Angi hva i tekstboks.

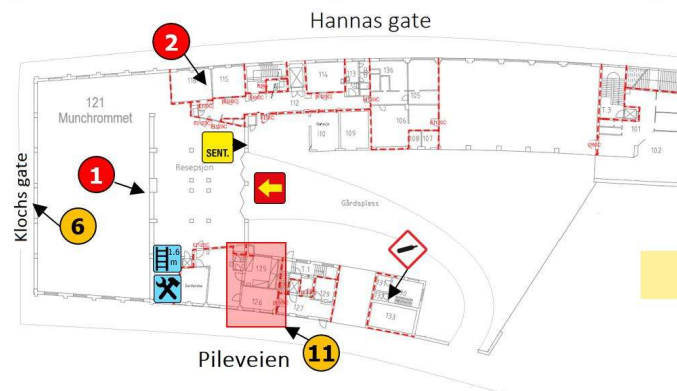
innsatsleder

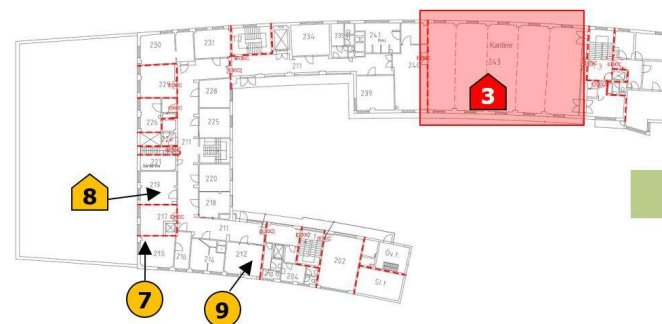
Pri = Bergingskort	Hva	Etg.	Rom	Informasjon
1	Maleri «Det syke barn»	1. etg.	121 Munchrommet	• Trappestige • Avbiter • Spennbånd
2	Maleri «Aften»	1. etg.	116	• Trappestige • Avbiter • Spennbånd
3	Bygningsfast Veggmalerier 8 store	2. etg.	243 Kantine	• Trappestiger • Dekkematerial • Kniver
4	Dokumenter i pappesker 3 hyllemeter	3. etg.	315 Arkiv	• Merket på hyllekant • Sekketrall • Spennbånd
5	250 gjenstander Porselen i montrer	3. etg.	324 326 328	• Monternøkkel i safe • Kasser og pakkeplast
6	Maleri «Dansen»	1. etg.	121 Munchrommet	• Trappestige • Avbiter • Spennbånd
7	Maleri «x1»	2. etg.	215	• Trappestige • Avbiter • Spennbånd
8	Bygningsfast Ku Innstøpt i epoxiblokk Blokk 2 m ³	2. etg.	219	• Brannnev • Plast • Festematerial
9	Maleri «x2»	2. etg.	212	• Trappestige • Avbiter • Spennbånd
10	Møblement: sofa, bord og to stoler	3. etg.	333	• Spennbånd
11	50 gjenstander Kirkesamlingen	1. etg.	125 126	• Stige, 6 m • Trappestige • Avbiter • Spennbånd • Kasser

Medbring hjelpemidler!

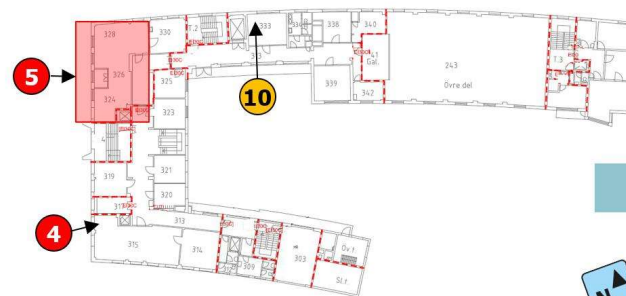
Prioritering hele objektet

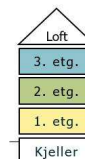
1. etg.

2. etg.

3. etg.

1. etasje Prioriteringsliste

Jf. plantegning neste side

Pri = Bergingskort	Foto	Hva	Rom	Mål og vekt	Hjelpemidler og info	Berget
1		Maleri «Det syke barn»	121 Munchrommet	180 x 200 cm 	<ul style="list-style-type: none"> • Trappestige • Avbiter • Spennbånd 	
2		Maleri «Aften»	116	150 x 150 cm 	<ul style="list-style-type: none"> • Trappestige • Avbiter • Spennbånd 	
6		Maleri «Dansen»	121 Munchrommet	230 x 200 cm 	<ul style="list-style-type: none"> • Trappestige • Avbiter • Spennbånd 	
11		50 gjenstander Kirkesamlingen Tre og metall Varierende størrelser	125 126	Maks 150 x 200 x 100 cm 	<ul style="list-style-type: none"> • Stige, 6 m • Trappestige • Avbiter • Spennbånd • Kasser 	

Medbring hjelpemidler! Oppbevares i resepsjon.

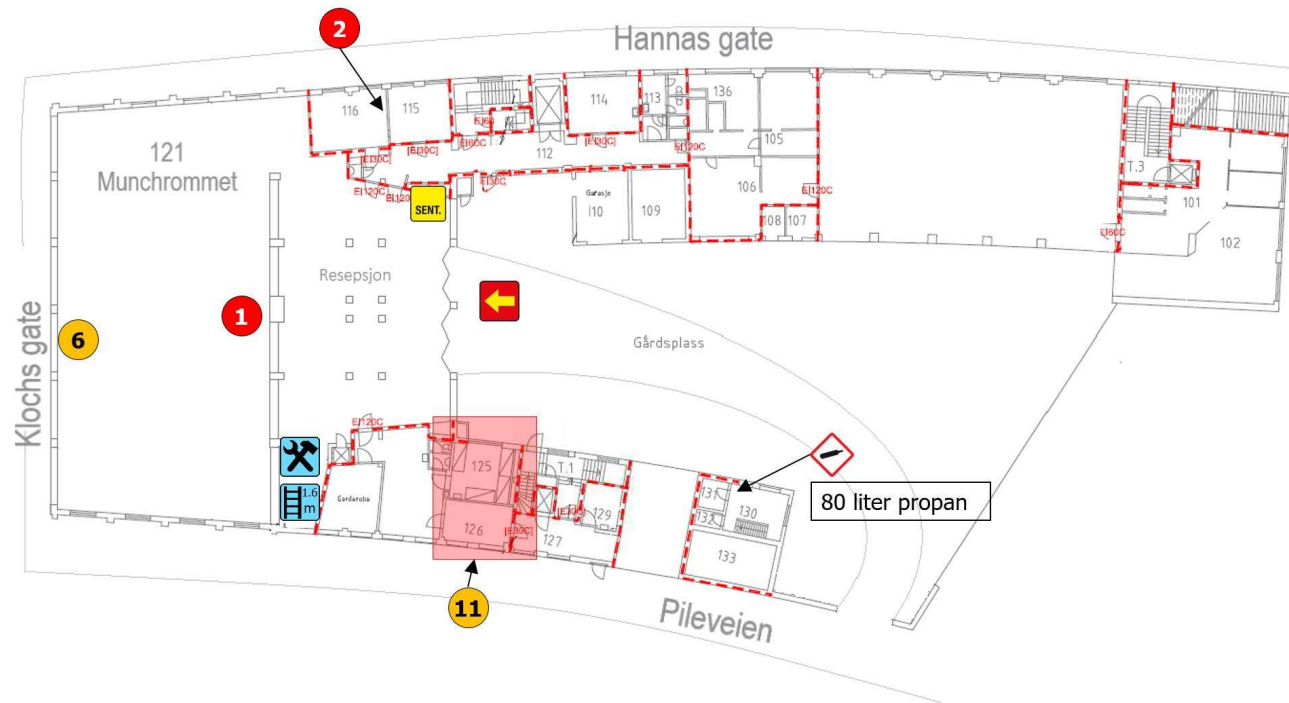

1. etasje Plantegning

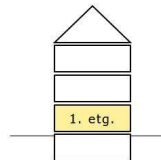
Jf. liste forrige side

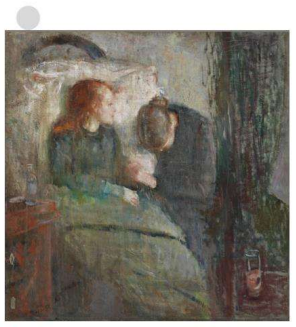
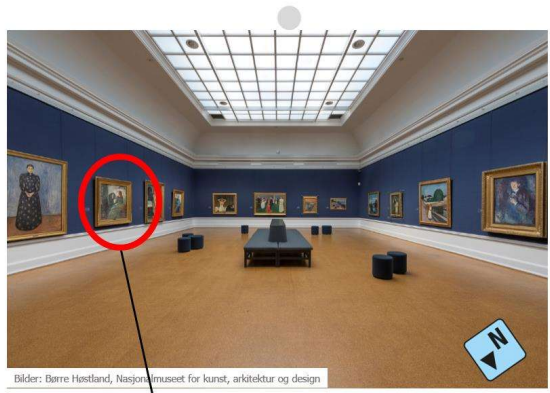
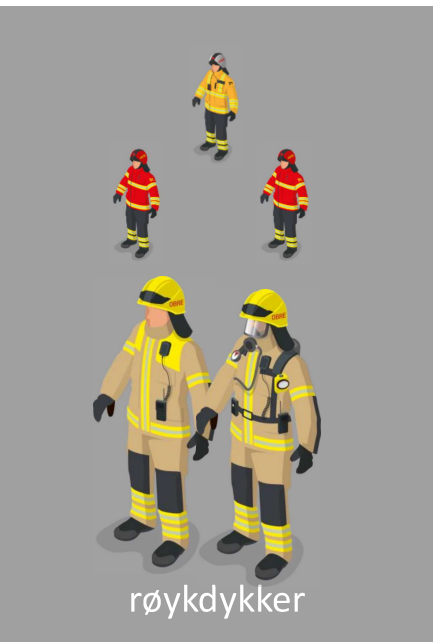

utrykningsleder

20 m

Hjelpemidler:

- Trappestige
- Boltesaks 60 cm
- Tapetkniv
- Spennbånd

Montering:

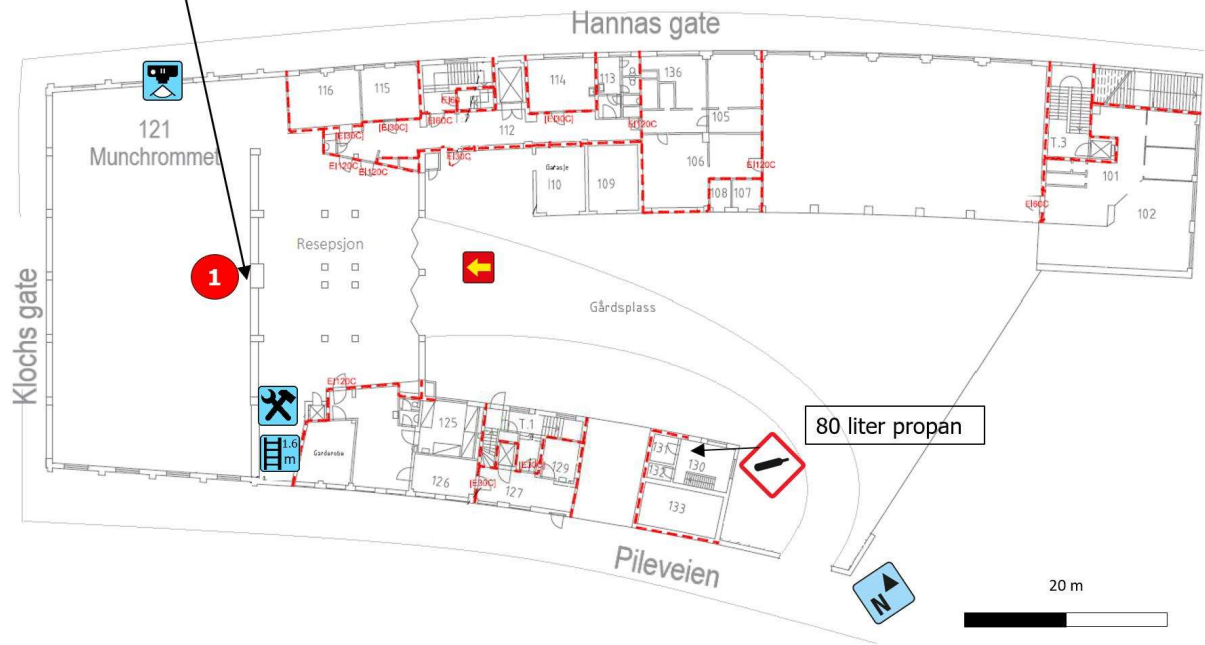
- 280 cm fra gulv
- Vaier
- L-krok

Instruks:

- Berges ut
- Beskytt motiv
- Bæres vertikalt med en hånd under ramme
- Sorter som tørr eller våt

Bergingskort 1
 Maleri
 Det syke barn

1. etasje
 Rom 121
 Munchrommet

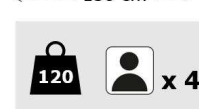

røykdykker

Foto: Norsk Folkemuseum

Hjelpemidler:

- Stiger, lang og lav
- Motorsag
- Boltesaks 60 cm
- Traller

Montering:

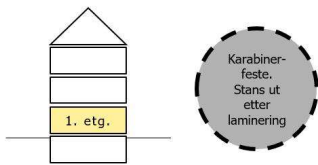
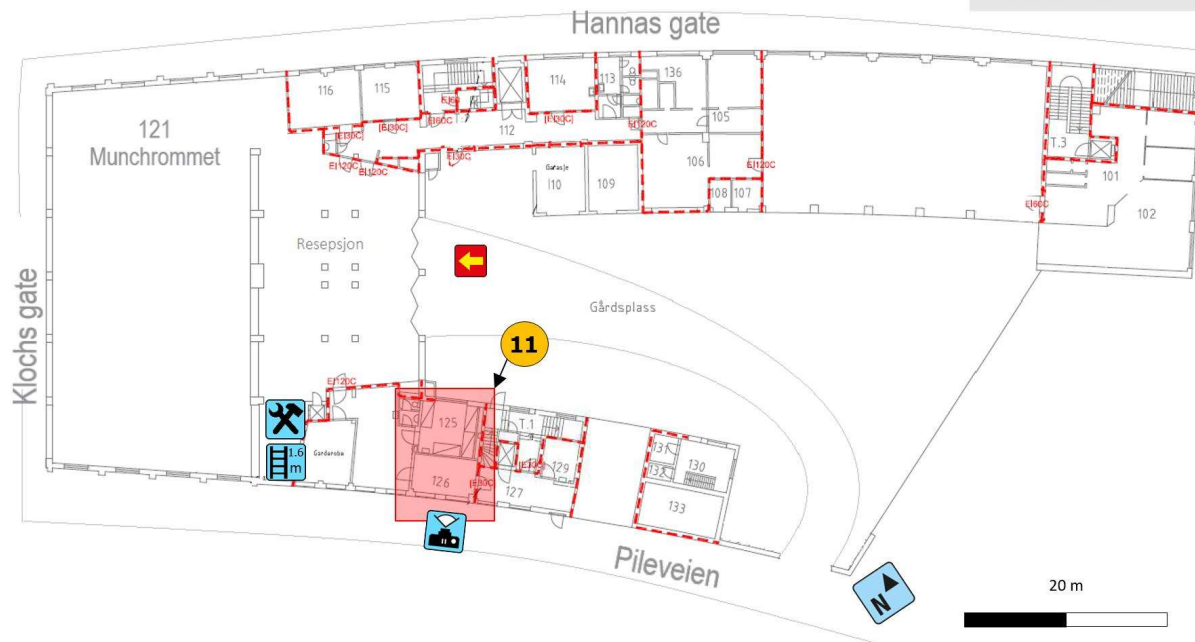
- Opp til 6 m fra gulv
- Bolt
- Krok
- Vaier

Instruks:

- Berges ut eller beskyttes på plass
- Hovedsakelig tregjenstander
- Store gjenstander kan sages til mindre deler

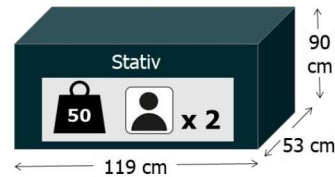
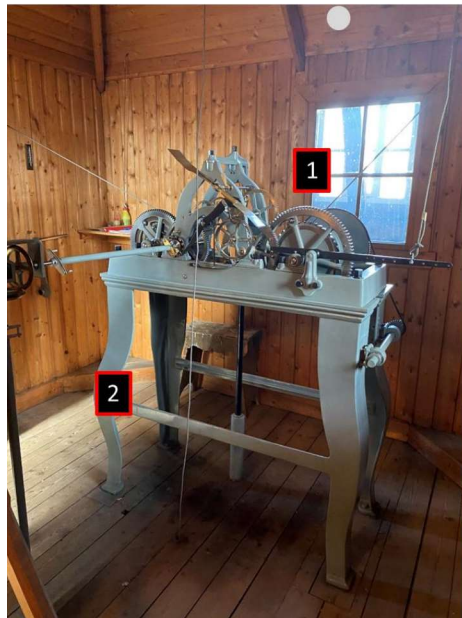
Bergingskort
11
Kirkesamlingen
50 gjenstander

1. etasje
Rom 125 og 126

røykdykker

Hjelpemidler:

- Avbiter
- Skiftenøkler
- Brekkjern
- Dekkemateriell
- Spennbånd
- Tape
- Heftpistol

Farer

- Meget lav bjelke i trapp mellom 3. og 4. etg.
- Se opp for wirer, lodd og bevegelige deler

Instruks

Overdel med urverk, pri 1

Berges ut eller dekkes

Ved berging ut:

- Loddene må frakobles - kutt wirer. Sjekk at det er fritt under i etasjene nedover.
- Mutrer til aksling til urskivene må demonteres med skiftenøkler

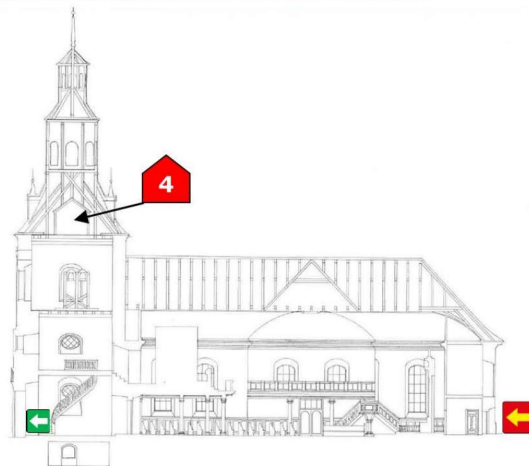
Ved sikring på plass:

- Dekkes tett med egnet materiell

Stativ, pri 2

Sikres på plass:

- Dekkes tett med egnet materiell

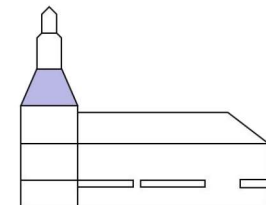
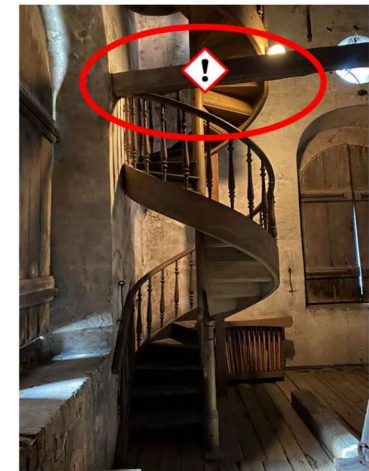
Vest ← Øst

15 m

Bergingskort
4
Urverk

4. etasje
Tårn

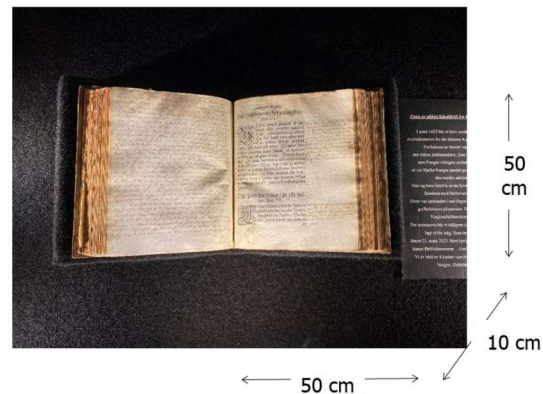
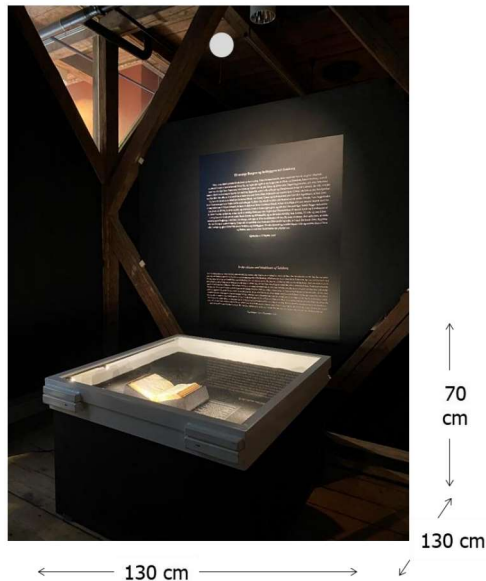

Karabinerfeste. Stans ut etter laminering

røykdykker

Bergingskort 6 Bok i monter

2. etasje
Utstillingssal

Montering og materiale:

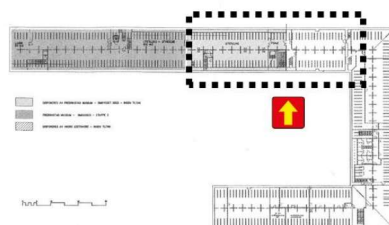
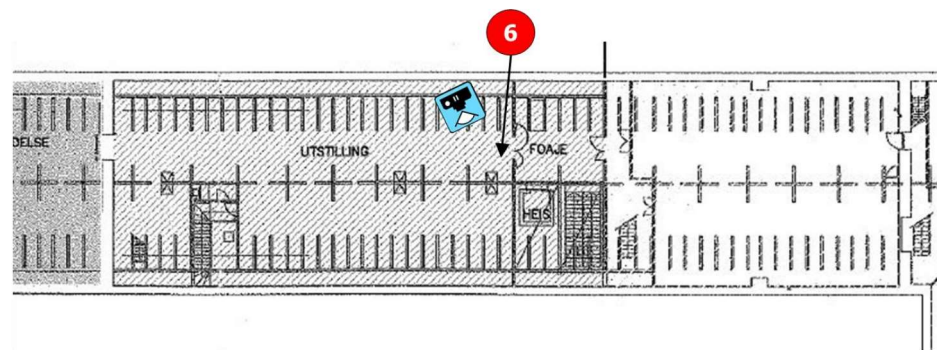
- Monter består av stål. Satt sammen av 2 deler. Låst med to låser. Vekt topplokk 100 kg, Vekt bunn 200 kg
- Nøkkel til låsene i låst nøkkelskap i kontor 1. etasje. (1. kontor i gangen mot toalettene).
- Bok tåler ikke vann eller varme

Hjelpemidler:

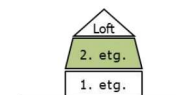
- Rene hansker

Instruks:

- Åpne monterne med nøkler, løft av lokk (4 personer)
- Lukk boken
- Bær boken varsomt med to hender under
- Sorter som tørr eller våt, skadd eller uskadd

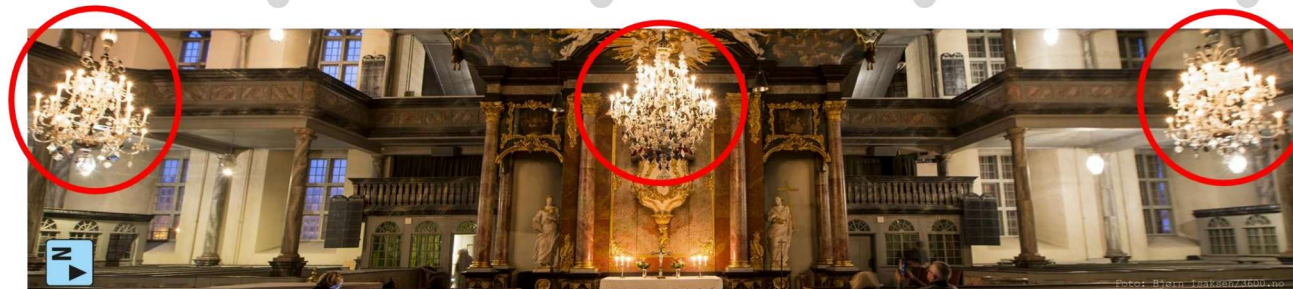

15 m

røykdykker

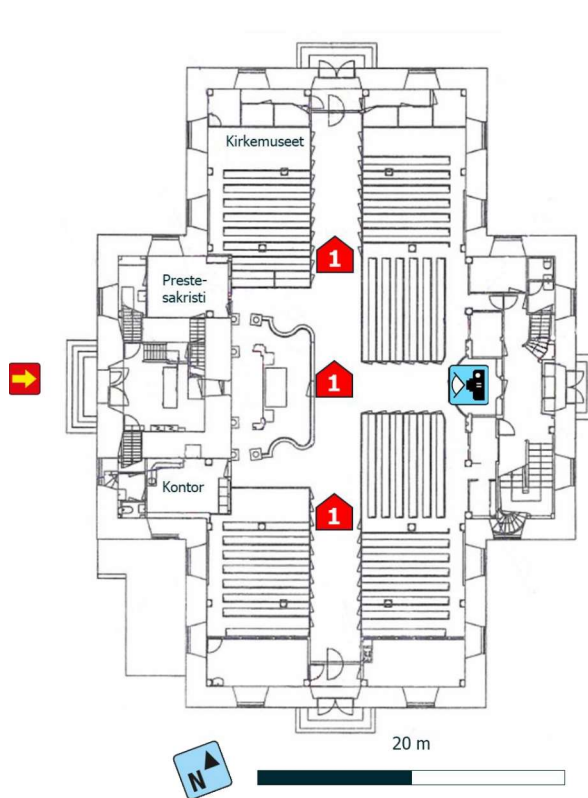

Bergingskort 1

1

Lysekroner
3 stk i glass

1. etasje
Kirkerommet

300 cm

← 150 cm →

210 cm

Montering:

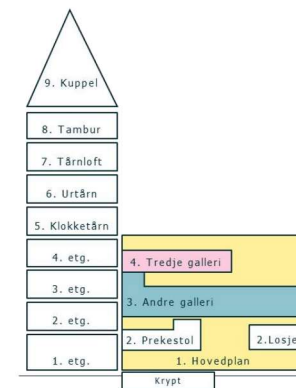
Oppheng i smijernslenke i kirketak, 14 m fra gulv
6 m fra gulv til overkant krone
Svært mange bevegelige deler
Tynt glass, sensitivt for slag og varme

Hjelpemidler:

Stiger
Dekkemateriell + festemateriell
Kasser
Polstringsmateriell

Instruks:

- Berges ut eller beskyttes på plass
- Monter løses deler varsomt

Mal og eksempel tilpasset kirker

■ www.ka.no/kirkebyggmal

VERDIBERGING

Plan for brannvesenets innsats for restverdiredning

Den fiktive kirken Gamlekirken
Rykeneveien 2

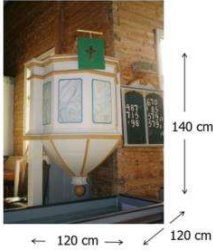

Oppdatert: 11.11.2020
Neste oppdatering: 24.11.2021

Gamlekirken

Innhold
Kontaktinfo Symboler Hjelpemidler
Prioritering hele objektet
1. etasje
2. etasje

Instruks ved brann:

- Pakk prekestol inn i plast for å beskytte mot vann
- Tape fast teppet rundt
- Hold brann unna

Montering:

- Fast til vegg

Verktøy:

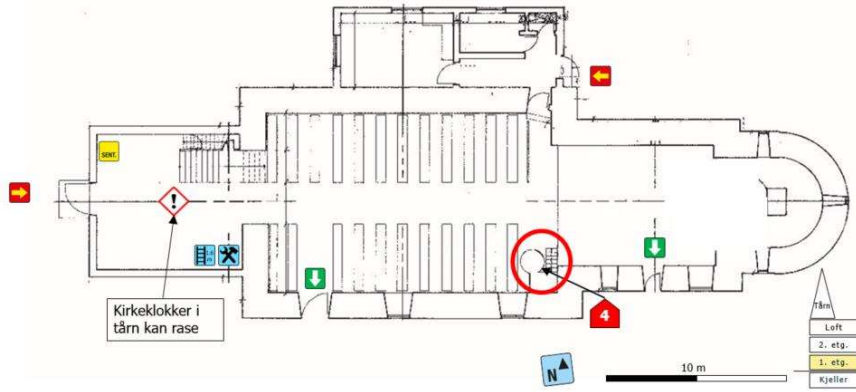
1 beredskapskasse i våpenhus:

- Dekkeplast
- Gaffa-tape

 x 2

Bergingskort
4
Prekestol
Bygningsfast

1. etasje
Kirkerommet

Kirkeklokker i tårn kan rase

Karabimerfeste. Stans ut etter lumnering

Mal og veiledning til verdibergingsplanen

Mal i PowerPoint og veiledning for å lage en verdibergingsplan finnes på Oslo kommunes nettsider:

- www.oslo.kommune.no/brannvern-ildsted-og-feiing/verdibergingsplan

The image shows the cover of a document. At the top left is the logo of Oslo, and at the top right is the text 'Brann- og redningsetaten'. A red box on the right contains the title 'Verdibergingsplan for brannvesenets innsats for restverdiredning'. Below this is a photograph of many small, framed pictures scattered on a dark surface. At the bottom left, a red box contains the text 'Veiledning til mal' and 'Susanna Björkiöf, Versjon 1.8, 23.04.2021'. At the bottom right is the logo of the fire department.

Oslo

Brann- og redningsetaten

Verdibergingsplan for brannvesenets innsats for restverdiredning

Foto: Jørgen Lie

Veiledning til mal

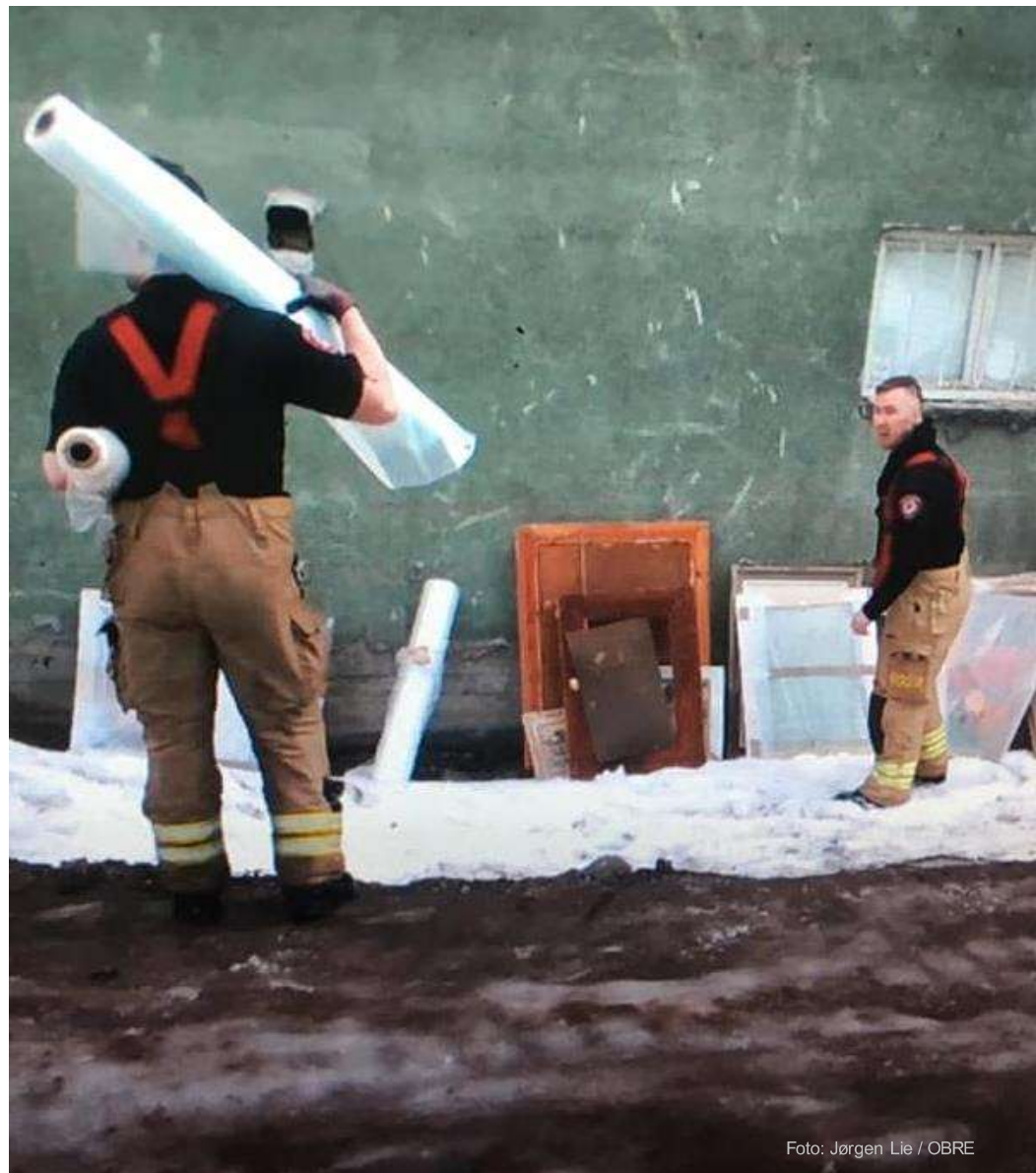
Susanna Björkiöf
Versjon 1.8, 23.04.2021

Hvordan finne hjelp i akutte situasjoner?

- Beredskapstelefon Bevaringstenestene: 55251080, tastevalg 3 - tekstil, skinn, møbler, metall, glass, keramikk
- Beredskapstelefon NIKU: 481 10 777 - malerier, bemalt tre, tapeter og bygningsfast kunst
- Beredskapstelefon Galleri Tonne: 404 13 221 - maleri/kunst

- Søk råd fra konservator: www.nkf-n.no/finn-konservator
- Du kan også ta kontakt med Anne Bjørke (konservator, ansatt i Bergen brannvesen):
E-post: anne.bjorke@bergen.kommune.no
Tlf.: 477 58 090

Hva vil vi oppnå?

- Prioritering er gjort **før** situasjonen oppstår av de som kjenner verdiene best
- Brannvesenet skal enkelt forstå **hva** og **hvordan** berge og sikre
- Heving av brannvesenets kompetanse
- Brannforebygging ved at eiere og forvaltere blir mer bevisst på:
  - risiko
  - hvilke verdier som er viktigst å sikre
  - hvilke tiltak som kan gjøres lokalt for å bedre sikringen mot brann- og vannskader

Takk for oss!

Anne Bjørke

anne.bjorke@bergen.kommune.no

Susanna Björklöf

susanna.bjorklof@bre.oslo.kommune.no

